Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

10. srpna 2017*

„Řízení o předběžné otázce – Naléhavé řízení o předběžné otázce – Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech – Evropský zatýkací rozkaz – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Postupy předávání mezi členskými státy – Podmínky výkonu – Důvody, pro které je možné výkon odmítnout – Článek 4a odst. 1 přijatý na základě rámcového rozhodnutí 2009/299/SVV – Zatýkací rozkaz vydaný za účelem výkonu trestu odnětí svobody – Pojem ‚soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí' – Dotyčná osoba, která se osobně zúčastnila řízení v prvním stupni – Odvolací řízení, v němž je věc znovu meritorně zkoumána – Zatýkací rozkaz, ve kterém nejsou uvedeny žádné informace, na jejichž základě by bylo možné ověřit, zda bylo v odvolacím řízení dodrženo právo odsouzené osoby na obhajobu"

Ve věci C-270/17 PPU,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Rechtbank Amsterdam (soud v Amsterodamu, Nizozemsko) ze dne 18. května 2017, došlým Soudnímu dvoru téhož dne, v řízení týkajícím se výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného na

Tadase Tupikase,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení J. L. da Cruz Vilaça, předseda senátu, M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits a F. Biltgen (zpravodaj), soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. července 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za T. Tupikase B. Kuppens, advocaat,

– za Openbaar Ministerie K. van der Schaftem a U.E.A. Weitzel, jako zmocněnci,

– za nizozemskou vládu M. Noort a M. Bulterman, jako zmocněnkyněmi,

– za Irsko J. Quaney, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s C. Noctor, BL,

– za litevskou vládu K. Dieninisem, jako zmocněncem,

* Jednací jazyk: nizozemština.

– za Evropskou komisi R. Troostersem a S. Grünheid, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. července 2017,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“).

2 Tato žádost byla předložena v souvislosti s výkonem – v Nizozemsku – evropského zatýkacího rozkazu vydaného Klaipėdos apygardos teismas (krajský soud v Klaipėdě, Litva) na Tadase Tupikase za účelem výkonu trestu odnětí svobody v Litvě.

Právní rámec

Mezinárodní právo

EÚLP

3 Článek 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), nadepsaný „Právo na spravedlivý proces“, stanoví:

„1. Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Rozsudek musí být vyhlášen veřejně, avšak tisk a veřejnost mohou být vyloučeny buď po dobu celého, nebo části procesu v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, nebo když to vyžadují zájmy nezletilých nebo ochrana soukromého života účastníků, anebo v rozsahu považovaném soudem za zcela nezbytný, pokud by, vzhledem ke zvláštním okolnostem, veřejnost řízení mohla být na újmu zájmům spravedlnosti.

2. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

3. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva:

a) být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu;

b) mít přiměřený čas a možnost k přípravě své obhajoby;

c) obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru nebo, pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují;

d) vyslýchat nebo dát vyslýchat svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslech svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek jako svědků proti sobě;

e) mít bezplatnou pomoc tlumočníka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem nebo tímto jazykem nemluví.“

Unijní právo

Listina

4 Články 47 a 48 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) jsou součástí hlavy VI Listiny, nadepsané „Soudnictví“.

5 Článek 47 Listiny, nadepsaný „Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces“, zní:

„Každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.

Každý má právo, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem. Každému musí být umožněno poradit se, být obhajován a být zastupován.

[…]“

6 Ve vysvětleních k Listině základních práv (Úř. věst. 2007, C 303, s. 17, dále jen „vysvětlení k Listině“) je v souvislosti s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny uvedeno, že toto ustanovení odpovídá čl. 6 odst. 1 EÚLP.

7 Ve vysvětleních k Listině je v souvislosti se zmíněným článkem 47 dále uvedeno, že „[v] právu Unie není právo na soudní projednání omezeno na spory týkající se občanských práv nebo závazků. Je to jeden z důsledků skutečnosti, že Unie je právním společenstvím, jak prohlásil Soudní dvůr [v rozsudku ze dne 23. dubna 1986, Les Verts v. Parlament (294/83, EU:C:1986:166)]. Avšak ve všech jiných hlediscích než rozsah se záruky přiznané EÚLP uplatňují v Unii obdobným způsobem“.

8 Článek 48 Listiny, nadepsaný „Presumpce neviny a právo na obhajobu“, stanoví:

„1. Každý obviněný se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

2. Každému obviněnému je zaručeno respektování práv na obhajobu.“

9 Ve vysvětleních k Listině je v tomto ohledu upřesněno, že:

„Článek 48 má totožné znění jako čl. 6 odst. 2 a 3 EÚLP […]

[…]

V souladu s čl. 52 odst. 3 Listiny má toto právo stejný smysl a rozsah jako právo zaručené EÚLP.“

10 Článek 51 Listiny, nadepsaný „Oblast použití“, v odstavci 1 stanoví:

„Ustanovení této listiny jsou při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům, institucím a jiným subjektům Unie, a dále členským státům, výhradně pokud uplatňují právo Unie. […]“

11 V článku 52 Listiny, nadepsaném „Rozsah a výklad práv a zásad“, je uvedeno:

„1. Každé omezení výkonu práv a svobod uznaných touto listinou musí být stanoveno zákonem a respektovat podstatu těchto práv a svobod. Při dodržení zásady proporcionality mohou být omezení zavedena pouze tehdy, pokud jsou nezbytná a pokud skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.

[…]

3. Pokud tato listina obsahuje práva odpovídající právům zaručeným Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, jsou smysl a rozsah těchto práv stejné jako ty, které jim přikládá uvedená úmluva. Toto ustanovení nebrání tomu, aby právo Unie poskytovalo širší ochranu.

[…]

7. Soudy Unie a členských států náležitě přihlížejí k vysvětlením vypracovaným jako pomůcka pro výklad této listiny.“

Rámcová rozhodnutí 2002/584 a 2009/299

12 Body 1, 5, 6, 8, 10 a 12 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584 znějí takto:

„(1) Podle závěrů ze zasedání Evropské rady v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999, a zejména bodu 35 těchto závěrů, by měl být mezi členskými státy zrušen formální postup vydávání osob, které se po vynesení pravomocného rozsudku vyhýbají spravedlnosti, a měly by se urychlit postupy vydávání osob, které jsou podezřelé ze spáchání trestného činu.

[…]

(5) […] zavedení zjednodušeného systému předávání odsouzených nebo podezřelých osob za účelem trestního řízení nebo výkonu soudních rozhodnutí ve věcech trestních umožňuje odstranit složitost a možné prodlení spojené se stávajícími postupy vydávání. […]

(6) Evropský zatýkací rozkaz zavedený tímto rámcovým rozhodnutím je prvním konkrétním opatřením v oblasti trestního práva k provedení zásady vzájemného uznávání, na kterou Evropská rada poukázala jako na ‚úhelný kámen‘ justiční spolupráce.

[…]

(8) Rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu musí podléhat dostatečné kontrole, což znamená, že justiční orgán členského státu, ve kterém byla vyžádaná osoba zatčena, bude muset přijmout rozhodnutí o jejím předání.

[…]

(10) Mechanismus evropského zatýkacího rozkazu je založen na vysoké míře důvěry mezi členskými státy. Jeho provádění lze pozastavit pouze v případě závažného a trvajícího porušování zásad stanovených v čl. 6 odst. 1 [EU, nyní po změně článek 2 SEU] některým členským státem v případě, že toto porušování Rada zjistila podle čl. 7 odst. 1 [EU, nyní po změně čl. 7 odst. 2 SEU] s důsledky stanovenými v čl. 7 odst. 2.

[…]

(12) Toto rámcové rozhodnutí ctí základní práva a zachovává zásady zakotvené v článku 6 [EU], které jsou vyjádřeny i v Listině […], zejména v kapitole IV uvedené listiny. Nic v tomto rámcovém rozhodnutí nelze vykládat tak, že zakazuje odmítnout předání osoby, na kterou byl vydán evropský zatýkací rozkaz, jestliže existují na základě objektivních skutečností důvody domnívat se, že uvedený zatýkací rozkaz byl vydán za účelem stíhat nebo potrestat tuto osobu z důvodu jejího pohlaví, rasy, náboženství, etnického původu, státní příslušnosti, jazyka, politického přesvědčení nebo sexuální orientace, nebo že by této osobě mohla být z kterékoliv z těchto příčin způsobena újma.

[…]“

13 Článek 1 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Definice evropského zatýkacího rozkazu a povinnost jej vykonat“, stanoví:

„1. Evropský zatýkací rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojené[ho] s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 [EU].“

14 Články 3, 4 a 4a uvedeného rámcového rozhodnutí upravují důvody pro povinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu a důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu.

15 Rámcové rozhodnutí 2009/299 upřesňuje důvody, na jejichž základě může vykonávající justiční orgán členského státu odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu v případě, že se dotyčná osoba nezúčastnila jednání soudu. V bodech 1, 2, 4 až 8, 14 a 15 jeho odůvodnění je uvedeno:

„(1) Právo obviněné osoby osobně se účastnit soudního jednání je obsaženo v právu na spravedlivý proces stanoveném v článku 6 [EÚLP], jak jej vykládá Evropský soud pro lidská práva. Tento soud rovněž prohlásil, že právo obviněné osoby osobně se účastnit soudního jednání není absolutní a že obviněná osoba se za určitých podmínek může uvedeného práva ze své vlastní svobodné vůle, výslovně či mlčky, avšak jednoznačně, vzdát.

(2) Různá rámcová rozhodnutí provádějící zásadu vzájemného uznávání pravomocných soudních rozhodnutí neřeší konzistentně otázku rozhodnutí, které bylo vydáno v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně. Tato různorodost by mohla komplikovat činnost právníků a narušit justiční spolupráci.

[…]

(4) Proto je nezbytné stanovit jasné a společné důvody pro neuznání rozhodnutí, která byla vydána v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezú[č]astnila osobně. Toto rámcové rozhodnutí má za cíl zpřesnit vymezení těchto společných důvodů, což by mělo umožnit vykonávajícímu orgánu vykonat rozsudek či rozhodnutí i přes neúčast dotyčné osoby na jednání soudu při plném dodržení práva dané osoby na obhajobu. Toto rámcové rozhodnutí neupravuje formy a způsoby, včetně procesních požadavků, kterými má být dosaženo výsledků uvedených v tomto rámcovém rozhodnutí, jež jsou záležitostí vnitrostátního práva členských států.

(5) Takovéto zpřesnění vyžaduje změnu stávajících rámcových rozhodnutí, jimiž se provádí zásada vzájemného uznávání pravomocných soudních rozhodnutí. Nová ustanovení by měla rovněž sloužit jako základ budoucích nástrojů v této oblasti.

(6) Ustanovení tohoto rámcového rozhodnutí, kterým se mění jiná rámcová rozhodnutí, stanoví podmínky, za kterých by uznání a výkon rozhodnutí vydaného v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně, neměly být odmítnuty. Jedná se o alternativní podmínky; pokud je jedna z podmínek splněna, poskytuje vydávající orgán vyplněním příslušného oddílu evropského zatýkacího rozkazu nebo osvědčení stanovených v ostatních rámcových rozhodnutích záruku, že požadavky byly nebo budou splněny, což by mělo být pro účely výkonu rozhodnutí na základě zásady vzájemného uznávání dostatečné.

(7) Uznání a výkon rozhodnutí vydaného v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně, by neměly být odmítnuty, pokud byla dotyčná osoba osobně předvolána, a tudíž vyrozuměna o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno toto rozhodnutí, nebo pokud jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místu jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla. V této souvislosti se rozumí, že dotyčná osoba měla tyto informace obdržet ‚včas', což znamená v dostatečném předstihu, který jí umožní zúčastnit se jednání soudu a účinně využít svého práva na obhajobu.

(8) Právo obviněné osoby na spravedlivý proces je zaručeno v [EÚLP], jak je vykládána Evropským soudem pro lidská práva. Toto právo zahrnuje právo dotyčné osoby osobně se účastnit jednání soudu. Aby mohla své právo uplatnit, musí dotyčná osoba o plánovaném jednání soudu vědět. Podle tohoto rámcového rozhodnutí by měl každý členský stát v souladu se svým vnitrostátním právem zajistit, aby osoba o jednání soudu věděla, přičemž to musí být samozřejmě v souladu s požadavky uvedené úmluvy. V souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva by při posuzování toho, zda je způsob, jakým je informace poskytnuta, dostačující k zajištění toho, aby dotyčná osoba o jednání soudu věděla, mohla být případně věnována zvláštní pozornost rovněž snaze dotyčné osoby přijímat informace, které jsou jí určeny.

[…]

(14) Toto rámcové rozhodnutí se omezuje na zpřesnění vymezení důvodů pro neuznání v nástrojích, jimiž se provádí zásada vzájemného uznávání. Proto je působnost ustanovení, jako jsou ustanovení týkající se práva na obnovení řízení, omezena na vymezení těchto důvodů pro neuznání. Jejich účelem není harmonizace vnitrostátních právních předpisů. Tímto rámcovým rozhodnutím nejsou dotčeny budoucí nástroje Evropské unie zaměřené na sbližování právních předpisů členských států v oblasti trestního práva.

(15) Důvody pro neuznání jsou nepovinné. Nicméně by se měly členské státy při zvažování provedení těchto důvodů ve vnitrostátním právu řídit zejména právem na spravedlivý proces a měly by zohlednit obecný cíl tohoto rámcového rozhodnutí podpořit procesní práva osob a usnadnit justiční spolupráci v trestních věcech […]"

16 Článek 1 rámcového rozhodnutí 2009/299, nadepsaný „Účel a oblast působnosti", zní:

„1. Účelem tohoto rámcového rozhodnutí je posílit procesní práva osob v trestním řízení, usnadnit justiční spolupráci v trestních věcech a zejména zlepšit vzájemné uznávání soudních rozhodnutí mezi členskými státy.

2. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 Smlouvy, včetně práva osob, proti nimž je vedeno trestní řízení, na obhajobu, a veškeré související povinnosti justičních orgánů zůstávají nedotčeny.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím se zavádějí společná pravidla pro uznávání nebo výkon soudních rozhodnutí v jednom členském státě (vykonávající členský stát), byla-li vydána jiným členským státem (vydávající členský stát) v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně […]“

17 Článek 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 byl do tohoto rozhodnutí vložen článkem 2 rámcového rozhodnutí 2009/299 a je nadepsaný „Rozhodnutí vydaná v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně“. Jeho odstavec 1 zní:

„Vykonávající soudní orgán může rovněž odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, pokud se osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, pokud evropský zatýkací rozkaz neuvádí, že osoba v souladu s dalšími procesními požadavky vymezenými vnitrostátním právem vydávajícího členského státu:

a) byla včas
   i) osobně předvolána, a tudíž informována o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, nebo jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místu konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla,

   a
   ii) informována, že rozhodnutí může být vyneseno, pokud se jednání soudu nezúčastní,

nebo

b) věděla o plánovaném jednání soudu a zmocnila svého právního zástupce, kterého si sama zvolila, nebo který jí byl ustanoven státem, aby ji na jednání soudu obhajoval, a tímto zástupcem byla skutečně na jednání soudu obhajována

nebo

c) poté, co jí bylo doručeno rozhodnutí a byla výslovně informována o svém právu na obnovení řízení nebo odvolání, které umožňují opětovné přezkoumání skutkové podstaty věci [přezkoumání věci samé] včetně nových důkazů a které mohou vést ke změně původního rozhodnutí [, přičemž dotčená osoba má právo se těchto příslušných řízení zúčastnit]:
   i) výslovně uvedla, že rozhodnutí nenapadne,

   nebo
   ii) nepodala návrh na obnovení řízení nebo odvolání v příslušné lhůtě

nebo

d) neobdržela osobně toto rozhodnutí, avšak:
   i) toto rozhodnutí jí bude osobně doručeno neprodleně po jejím předání a bude výslovně informována o svém právu na obnovení řízení nebo odvolání, které umožňují opětovné přezkoumání skutkové podstaty věci [přezkoumání věci samé] včetně nových důkazů a které mohou vést ke změně původního rozhodnutí, [přičemž dotčená osoba má právo se těchto příslušných řízení zúčastnit,]

   a
   ii) bude informována o lhůtě, ve které musí podat návrh na obnovení řízení nebo odvolání, jak stanoví příslušný evropský zatýkací rozkaz.“

18 Článek 8 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 zní takto:

„Evropský zatýkací rozkaz obsahuje v souladu s formulářem uvedeným v příloze tyto údaje:

a) totožnost a státní příslušnost vyžádané osoby;

b) název, adresu, číslo telefonu a faxu a e-mailovou adresu vystavujícího justičního orgánu;

c) údaj o tom, zda existuje vykonatelný rozsudek, zatýkací rozkaz nebo jiné vykonatelné soudní rozhodnutí se stejným účinkem v oblasti působnosti článků 1 a 2;

d) povahu a právní kvalifikaci trestného činu, zejména s ohledem na článek 2;

e) popis okolností, za kterých byl trestný čin spáchán, včetně doby, místa a míry účasti vyžádané osoby na trestném činu;

f) uložený trest, existuje-li pravomocný rozsudek, nebo stanovené trestní sazby pro daný trestný čin podle práva vystavujícího členského státu;

g) pokud možno, jiné následky trestného činu.“

19 Článek 15 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Rozhodnutí o předání“, stanoví:

„1. Vykonávající justiční orgán rozhodne o předání osoby ve lhůtách a za podmínek stanovených v tomto rámcovém rozhodnutí.

2. Považuje-li vykonávající justiční orgán informace, které mu sdělil vystavující členský stát, za nedostatečné pro to, aby mohl rozhodnout o předání, požádá o neprodlené poskytnutí potřebných doplňujících informací, zejména s ohledem na články 3 až 5 a článek 8, a může stanovit lhůtu, ve které mají být tyto informace dodány, přičemž vezme v úvahu nutnost dodržet lhůty stanovené v článku 17.

3. Vystavující justiční orgán může kdykoli doručit vykonávajícímu justičnímu orgánu dodatečné užitečné informace.“

20 Článek 17 uvedeného rámcového rozhodnutí zní:

„1. Evropský zatýkací rozkaz se projednává a vykonává jako neodkladná záležitost.

2. Souhlasí-li vyžádaná osoba se svým předáním, mělo by být pravomocné rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu přijato do deseti dnů od vyjádření tohoto souhlasu.

3. V ostatních případech by mělo být pravomocné rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu přijato do 60 dnů od zatčení vyžádané osoby.

4. Nelze-li v konkrétních případech vykonat evropský zatýkací rozkaz ve lhůtách stanovených v odstavci 2 nebo 3, uvědomí o tom vykonávající justiční orgán neprodleně vystavující justiční orgán s uvedením důvodů prodlení. V tomto případě lze lhůty prodloužit o dalších 30 dnů.

[…]“

21 V příloze tohoto rámcového rozhodnutí je uveden formulář jednotného vzoru evropského zatýkacího rozkazu.

Nizozemské právo

22 Rámcové rozhodnutí 2002/584 provádí do nizozemského práva Overleveringswet (zákon o předávání osob) ze dne 29. dubna 2004 (Stb. 2004, č. 195, dále jen „OLW“).

23 Článek 12 OLW zní takto:

„Předání se odmítne, pokud je účelem evropského zatýkacího rozkazu zajistit výkon rozsudku vydaného na jednání soudu, kterého se obžalovaný nezúčastnil osobně, a pokud evropský zatýkací rozkaz neuvádí, že v souladu s procesními požadavky vydávajícího členského státu:

a) byl obžalovaný včas osobně předvolán, a tudíž informován o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, nebo jiným způsobem skutečně převzal úřední informaci o plánovaném datu a místu konání tohoto jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděl, a byl informován, že rozhodnutí může být vyneseno, pokud se jednání soudu nezúčastní, nebo

b) byl obžalovaný informován o jednání soudu a zmocnil svého právního zástupce, kterého si sám zvolil, nebo který mu byl ustanoven státem, aby jej obhajoval, a byl tímto zástupcem na jednání soudu skutečně obhajován, nebo

c) poté, co bylo obžalovanému doručeno rozhodnutí a byl výslovně informován o svém právu na obnovení řízení nebo odvolání, které umožňují opětovné přezkoumání věci samé včetně nových důkazů a které mohou vést ke změně původního rozhodnutí, přičemž dotčená osoba má právo se těchto příslušných řízení zúčastnit:
   1°. výslovně uvedl, že rozhodnutí nenapadne, nebo
   2°. nepodal návrh na obnovení řízení nebo odvolání v příslušné lhůtě, nebo

d) obžalovaný neobdržel osobně toto rozhodnutí, avšak
   1° toto rozhodnutí mu bude osobně doručeno neprodleně po jeho předání a bude výslovně informován o svém právu na obnovení řízení nebo odvolání, které umožňují opětovné přezkoumání věci samé včetně nových důkazů a které mohou vést ke změně původního rozhodnutí, přičemž dotčená osoba má právo se těchto příslušných řízení zúčastnit,
   2° bude informován o lhůtě, ve které musí podat návrh na obnovení řízení nebo odvolání, jak stanoví příslušný evropský zatýkací rozkaz.“

24 Příloha 2 OLW, nadepsaná „Vzor evropského zatýkacího rozkazu […]“, odpovídá příloze rámcového rozhodnutí 2002/584.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

25 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že u předkládajícího soudu, Rechtbank Amsterdam (soud v Amsterodamu, Nizozemsko), podal officier van justitie bij de Rechtbank (státní zástupce při soudu) dne 22. února 2017 návrh na výkon evropského zatýkacího rozkazu, jejž vystavil dne 14. února 2017 Klaipėdos apygardos teismas (krajský soud v Klaipėdě, Litva) (dále jen „předmětný evropský zatýkací rozkaz“).

26 Tímto evropským zatýkacím rozkazem je požadováno zatčení a předání litevského státního příslušníka T. Tupikase, který v Nizozemsku nemá trvalé bydliště ani místo obvyklého pobytu, za účelem výkonu trestu odnětí svobody v délce jednoho roku a čtyř měsíců v Litvě.

27 Ve zmíněném evropském zatýkacím rozkaze je v tomto ohledu uvedeno, že dne 26. srpna 2016 vydal Klaipėdos miesto apylinkės teismas (okresní soud v Klaipėdě, Litva) vykonatelný rozsudek, kterým byl T. Tupikas odsouzen k tomuto trestu na základě dvou trestných činů podle litevského práva. V tomto evropském zatýkacím rozkaze je kromě toho uvedeno, že dotyčná osoba podala proti tomuto rozsudku odvolání, které Klaipėdos apygardos teismas (krajský soud v Klaipėdě) rozhodnutím ze dne 8. prosince 2016 zamítl, takže odsuzující rozhodnutí vydané vůči T. Tupikasovi v řízení v prvním stupni nebylo v odvolacím řízení změněno.

28 Je nesporné, že se T. Tupikas osobně zúčastnil soudního jednání v řízení v prvním stupni.

29 V předmětném evropském zatýkacím rozkaze ovšem nejsou uvedeny žádné informace o soudním jednání v odvolacím řízení, zejména ohledně toho, zda se dotyčná osoba soudního jednání v řízení před Klaipėdos apygardos teismas (krajský soud v Klaipėdě) zúčastnila, a pokud nikoliv, zda jsou stran jednání v odvolacím řízení splněny podmínky uvedené v některém z písm. a) až d) článku 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584.

30 Předkládající soud se tedy táže, zda v takovém případě, o jaký se jedná ve věci v původním řízení, se toto rámcové rozhodnutí uplatní pouze na řízení v prvním stupni nebo i na odvolací řízení.

31 V prvním případě má předkládající soud za to, že by v projednávané věci výkon předmětného evropského zatýkacího rozkazu odmítnout nemohl, jelikož dotyčná osoba se soudního jednání v řízení v prvním stupni osobně zúčastnila.

32 Naproti tomu v druhém případě by bylo nezbytné požádat vystavující justiční orgán před rozhodnutím o předání T. Tupikase o další informace o odvolacím řízení.

33 Předkládající soud má za to, že existuje několik okolností, které svědčí ve prospěch výkladu, podle kterého se čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 uplatní i na odvolací řízení, jelikož věc se v rámci tohoto řízení opětovně meritorně přezkoumává.

34 Uvedený soud v tomto ohledu vychází ze znění čl. 4a odst. 1 písm. c) a d) tohoto rámcového rozhodnutí, v nichž je poukázáno zejména na „obnovení řízení nebo odvolání, které umožňují opětovné přezkoumání skutkové podstaty věci [přezkoumání věci samé] včetně nových důkazů“.

35 Z této formulace podle předkládajícího soudu vyplývá, že se uvedené ustanovení týká situace, kdy trestní soud rozhodl ve věci samé tak, že se vyslovil k vině dotyčné osoby v souvislosti s vytýkaným trestným činem a případně jí za tento trestný čin uložil sankci. O takový případ se naproti tomu nejedná za situace, kdy tento soud rozhodl pouze o právních otázkách, jako je tomu v případě kasačního opravného prostředku.

36 Předkládající soud dodává, že znění čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 neomezuje rozsah působnosti tohoto ustanovení na řízení v prvním stupni, jelikož jeho písm. c) a d) výslovně odkazují na „obnovení řízení“ a „odvolání“.

37 Takový výklad čl. 4a odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí kromě toho podle předkládajícího soudu potvrzuje i cíl, který sleduje uvedené ustanovení a kterým je – jak rozhodl Soudní dvůr v bodě 43 rozsudku ze dne 26. února 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107), a v bodě 37 rozsudku ze dne 24. května 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346) – umožnit vykonávajícímu justičnímu orgánu povolit předání navzdory nepřítomnosti vyžádané osoby na jednání soudu, ve kterém byla odsouzena, při plném dodržení práva na obhajobu.

38 Právo na obhajobu je totiž součástí práva na spravedlivý proces ve smyslu článku 6 EÚLP a článku 47 Listiny, takže pokud členský stát zavedl odvolací řízení, je povinen zajistit, aby měla dotyčná osoba v jeho rámci základní záruky uvedené ve zmíněných ustanoveních. Ačkoliv má dotyčná osoba možnost

se svého práva na obhajobu vzdát, nic to nemění na tom – jak rozhodl Evropský soud pro lidská práva – že trestní soud, který má znovu rozhodnout o vině dotčené osoby, rozhodnout nemůže, aniž přímo posoudí důkazy osobně předložené obžalovaným, který chce prokázat, že se jednání, jež je údajně trestným činem, nedopustil. V takové situaci proto nelze pouze na základě toho, že dotyčná osoba mohla využít svého práva na obhajobu v rámci řízení v prvním stupni, dovodit, že byly dodrženy požadavky stanovené v článku 6 EÚLP a článku 47 Listiny.

39 Předkládající soud nicméně uvádí, že některé jiné členské státy s takovým výkladem nesouhlasí. Lze proto rovněž tvrdit, že je-li prokázáno, že právo dotyčné osoby na obhajobu bylo plně dodrženo v rámci řízení v prvním stupni, na základě zásady vzájemné důvěry je nutno konstatovat, že orgány vydávajícího členského státu v rámci dalších případných řízení neporušily základní práva přiznaná unijním právem. Soudní dvůr však v tomto ohledu dosud nerozhodl.

40 Za těchto okolností se rechtbank Amsterdam (soud v Amsterodamu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Představuje odvolací řízení

– v němž byla věc meritorně zkoumána a

– v němž bylo vydáno (nové) rozhodnutí o odsouzení dotyčné osoby nebo bylo potvrzeno odsuzující rozhodnutí, které bylo vyneseno v řízení v prvním stupni,

– přičemž účelem [evropského zatýkacího rozkazu] je výkon tohoto odsuzujícího rozhodnutí,

‚soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí', ve smyslu čl. 4 odst. 1 rámcového rozhodnutí [2002/584]?"

K naléhavému řízení

41 Předkládající soud žádá, aby byla tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce upraveném v článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.

42 Tento soud na podporu své žádosti uvádí, že T. Tupikas je v současné době zadržen v Nizozemsku, dokud nebude rozhodnuto o dalším postupu při výkonu předmětného evropského zatýkacího rozkazu, který na něj vydaly příslušné orgány Litevské republiky.

43 Předkládající soud kromě toho vysvětluje, že v tomto směru nebude moci přijmout žádné rozhodnutí, dokud Soudní dvůr nerozhodne o předmětné žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Odpověď Soudního dvora na položenou otázku má tedy přímý a určující dopad na délku zadržení T. Tupikase v Nizozemsku za účelem jeho případného předání k výkonu tohoto evropského zatýkacího rozkazu.

44 Zaprvé je třeba konstatovat, že se tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týká výkladu rámcového rozhodnutí 2002/584, které spadá do oblastí upravených v hlavě V části třetí Smlouvy o FEU, která pojednává o prostoru svobody, bezpečnosti a práva. V naléhavém řízení o předběžné otázce ji tudíž lze projednat.

45 Co se zadruhé týče kritéria naléhavosti, podle ustálené judikatury Soudního dvora je třeba zohlednit skutečnost, že osoba dotčená ve věci v původním řízení je v současné době zbavena osobní svobody a její další zadržení závisí na vyřešení sporu v původním řízení (rozsudek ze dne 10. listopadu 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, bod 21 a citovaná judikatura). Situaci dotyčné osoby je

navíc třeba posuzovat ke dni zkoumání žádosti o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení (rozsudek ze dne 24. května 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, bod 22 a citovaná judikatura).

46 V projednávané věci je přitom nesporné, že T. Tupikas byl k tomuto dni zbaven osobní svobody. Jeho další zadržení pak závisí na výsledku sporu v původním řízení, jelikož zadržení bylo nařízeno, jak vysvětlil předkládající soud, v rámci výkonu předmětného evropského zatýkacího rozkazu.

47 Za těchto podmínek se pátý senát Soudního dvora dne 8. června 2017 na návrh soudce zpravodaje po vyslechnutí generálního advokáta rozhodl, že žádosti předkládajícího soudu o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení vyhoví.

K předběžné otázce

48 Podstatou otázky předkládajícího soudu je určit rozsah působnosti pojmu „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 v případě, kdy bylo v členském státě, který evropský zatýkací rozkaz vydal, přijato několik soudních rozhodnutí, přičemž alespoň jedno z nich bylo vydáno, aniž se dotyčná osoba osobně zúčastnila jednání soudu. Předkládající soud se konkrétně táže na to, zda je v takovém případě nutné považovat za rozhodující pro účely uplatnění zmíněného ustanovení odvolací řízení.

49 Nejprve je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je rámcové rozhodnutí 2002/584 založeno na zásadě vzájemného uznávání, která sama o sobě coby „úhelný kámen“ justiční spolupráce, jak vyplývá z bodu 6 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí, vychází ze vzájemné důvěry mezi členskými státy, a to za účelem dosažení cíle stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva, který byl Unii vytyčen (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. listopadu 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, body 25 až 28 a citovaná judikatura).

50 Uvedené rámcové rozhodnutí za tímto účelem stanoví v čl. 1 odst. 2 pravidlo, podle kterého jsou členské státy povinny vykonat evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí. Vykonávající justiční orgány tedy mohou až na výjimečné okolnosti výkon takového rozkazu odmítnout pouze v taxativně vyjmenovaných případech stanovených v rámcovém rozhodnutí 2002/584 a výkon evropského zatýkacího rozkazu může být vázán pouze na některou z podmínek taxativně stanovených v tomto rámcovém rozhodnutí. Zatímco výkon evropského zatýkacího rozkazu tedy představuje pravidlo, odmítnutí jeho výkonu je pojato jako výjimka, která musí být vykládána restriktivně (rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 19 a citovaná judikatura).

51 Ve zmíněném rámcovém rozhodnutí jsou v této souvislosti výslovně uvedeny jednak důvody pro povinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu (článek 3) a důvody, pro které je výkon evropského zatýkacího rozkazu možné odmítnout (články 4 a 4a), a jednak záruky, které musí v určitých případech poskytnout vystavující členský stát (článek 5).

52 Pokud jde konkrétně o případ, kdy se evropský zatýkací rozkaz týká výkonu trestu odnětí svobody uloženého rozhodnutím vyneseným v nepřítomnosti, čl. 5 bod 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 v původním znění stanovil pravidlo, podle kterého mohl vykonávající členský stát předání dotčené osoby za tohoto předpokladu podmínit tím, že je ve vystavujícím členském státě zaručena obnova řízení za přítomnosti této osoby.

53 Toto ustanovení bylo zrušeno rámcovým rozhodnutím 2009/299 a v rámcovém rozhodnutí 2002/584 nahrazeno novým článkem 4a, který omezuje možnost odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu a obsahuje přesné a jednotné vymezení podmínek, za kterých nelze odmítnout uznání a výkon rozhodnutí vydaného v soudním jednání, kterého se dotčená osoba osobně nezúčastnila (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. února 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 41).

54 Jak v této souvislosti vyplývá ze samotného znění čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, vykonávající justiční orgán má možnost odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, pokud se dotyčná osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, jestliže evropský zatýkací rozkaz neuvádí, že jsou splněny podmínky vyjmenované v písm. a) až d) tohoto ustanovení.

55 Z toho plyne, že vykonávající justiční orgán je povinen – bez ohledu na nepřítomnost dotyčné osoby na jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí – evropský zatýkací rozkaz vykonat, je-li zjištěno, že nastala jedna z okolností uvedených v čl. 4a odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) tohoto rámcového rozhodnutí.

56 Článek 4a odst. 1 písm. a) a b) uvedeného rámcového rozhodnutí v tomto ohledu stanoví, že pokud osoba odsouzená v nepřítomnosti včas věděla o plánovaném jednání soudu a byla informována, že rozhodnutí může být vyneseno, pokud se jednání soudu nezúčastní, nebo pokud věděla o plánovaném jednání soudu a zmocnila svého právního zástupce, aby ji na jednání soudu obhajoval, vykonávající justiční orgán je povinen tuto osobu předat.

57 V článku 4a odst. 1 písm. c) a d) tohoto rámcového rozhodnutí jsou kromě toho uvedeny případy, kdy je vykonávající justiční orgán evropský zatýkací rozkaz povinen vykonat, třebaže má dotyčná osoba právo na obnovení řízení, jelikož je v tomto zatýkacím rozkaze uvedeno, že dotčená osoba návrh na obnovení řízení nepodala nebo že bude výslovně informována o svém právu na takové obnovení řízení.

58 Jak již Soudní dvůr rozhodl, článek 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 má zajistit vysokou úroveň ochrany a umožnit vykonávajícímu orgánu uskutečnit předání dotyčné osoby navzdory její nepřítomnosti na jednání soudu, ve kterém byla odsouzena, při plném dodržení jejího práva na obhajobu (rozsudek ze dne 24. května 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, bod 37).

59 Jinými slovy, zásady vzájemné důvěry a vzájemného uznávání, ze kterých vychází toto rámcové rozhodnutí, nemohou ať už jakýmkoliv způsobem zasahovat do základních práv zaručených dotčeným osobám.

60 Je totiž třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být normy unijního sekundárního práva vykládány a uplatňovány při dodržování základních práv (viz zejména rozsudek ze dne 16. února 2017, C. K. a další, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 59), jejichž nedílnou součástí je i dodržování práva na obhajobu, které vyplývá z práva na spravedlivý proces zakotveného v článcích 47 a 48 Listiny, jakož i v článku 6 EÚLP.

61 V článku 1 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2002/584 je rovněž uvedeno, že jím „není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 [EU]“.

62 V článku 1 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2009/299 je v tomto ohledu upřesněno, že jeho účelem je „posílit procesní práva osob v trestním řízení, […] a […] zlepšit vzájemné uznávání soudních rozhodnutí mezi členskými státy“. Co se týče čl. 1 odst. 2 tohoto rámcového rozhodnutí, který přebírá obsah čl. 1 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2002/584, je v něm výslovně uvedeno, že je nezbytné zaručit právo osob, proti nimž je vedeno trestní řízení, na obhajobu a je v něm zdůrazněna povinnost justičních orgánů členských států ctít základní práva.

63 Rámcové rozhodnutí 2002/584 je tedy nutno vykládat takovým způsobem, který je s to zajistit soulad s požadavky dodržování základních práv dotčených osob, aniž by však došlo ke zpochybnění účinnosti systému justiční spolupráce mezi členskými státy, jehož základním prvkem je mimo jiné i evropský zatýkací rozkaz, jak je upraven unijním normotvůrcem.

64 Pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 je třeba v situaci popsané v bodě 48 tohoto rozsudku vyložit právě s ohledem na tyto úvahy.

65 V tomto směru je třeba zaprvé připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora z požadavků jednotného uplatňování unijního práva a ze zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii, přičemž tento výklad je třeba provést s přihlédnutím ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (rozsudek ze dne 24. května 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, bod 28 a citovaná judikatura).

66 I když je přitom pravda, že rámcové rozhodnutí 2002/584 a zejména jeho čl. 4a odst. 1 obsahuje několik výslovných odkazů na právo členských států, žádný z nich se netýká pojmu „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu tohoto ustanovení.

67 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že tento výraz, jehož se týká projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, musí být chápán jako autonomní pojem unijního práva a na území Unie je třeba jej vykládat jednotně bez ohledu na způsob jeho kvalifikace v členských státech.

68 Tento výklad kromě toho potvrzuje i historie vzniku rámcového rozhodnutí 2009/299. Jak totiž plyne z bodů 2 a 4 jeho odůvodnění, unijní normotvůrce konstatoval, že neexistence jednotné právní úpravy otázek souvisejících s rozhodnutími vydanými v soudním jednání, kterého se dotčená osoba nezúčastnila osobně, by mohla mimo jiné narušit justiční spolupráci, a dospěl tak k závěru, že je nezbytné stanovit jasné a společné důvody pro neuznání rozhodnutí, která byla vydána v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba osobně nezúčastnila, aniž jsou však upraveny formy a způsoby, včetně procesních požadavků, kterými má být dosaženo výsledků uvedených ve zmíněném rámcovém rozhodnutí a jež jsou záležitostí vnitrostátního práva členských států (rozsudek ze dne 24. května 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, bod 31).

69 Zadruhé je nutno konstatovat, že přesněji nelze definovat pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, uvedený v čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 ani na základě samotného znění tohoto ustanovení. Tento výraz zde totiž není definován ani jinak upřesněn; nadpis uvedeného článku pouze odkazuje na „[r]ozhodnutí vydaná v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně“.

70 Rozsah působnosti předmětného pojmu je za těchto podmínek třeba stanovit s ohledem na jeho kontext. Za tímto účelem je třeba zatřetí zohlednit ostatní ustanovení tohoto rámcového rozhodnutí, mezi nimiž se čl. 4a odst. 1 vyskytuje.

71 V tomto ohledu je třeba uvést, že ačkoliv jsou v čl. 8 odst. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí 2002/584 použita slovní spojení „vykonatelný rozsudek“ a „jiné vykonatelné soudní rozhodnutí se stejným účinkem“ a vykonatelnost je rozhodující pro určení okamžiku, od kterého lze vydat evropský zatýkací rozkaz, v rámci čl. 4a odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí taková povaha natolik relevantní není. Pro účely výkladu zmíněného čl. 4a odst. 1 je naproti tomu třeba přihlédnout k tomu, že „rozhodnutí“ nebo „rozsudek“ je „pravomocný“, jak obdobně vyplývá z dalších relevantních ustanovení uvedeného rámcového rozhodnutí.

72 V čl. 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 je uveden pojem „pravomocně odsouzená [osoba]“ a v čl. 8 písm. f) „pravomocný rozsudek“, kterým bylo uložen trest. Co se týče čl. 2 odst. 1 tohoto rozhodnutí, ten odkazuje na „trest nebo ochranné opatření“, zatímco v článku 4 téhož rozhodnutí je v bodě 3 použit výraz „pravomocný rozsudek“ a v bodě 5 „osoba [, která] byla pravomocně odsouzena“.

73 Totéž se týká několika bodů odůvodnění rámcových rozhodnutí 2002/584 a 2009/299. V bodě 1 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584 je uvedeno slovní spojení „vynesení pravomocného rozsudku“, zatímco v bodech 2 a 5 rámcového rozhodnutí 2009/299 je použit výraz „pravomocná soudní rozhodnutí“.

74 Je tedy třeba konstatovat, že pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu článku 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být chápán tak, že se jím označuje řízení, které vedlo k přijetí soudního rozhodnutí, jímž byla osoba, jejíž předání je požadováno v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu, pravomocně odsouzena.

75 Takový výklad pojmu „rozhodnutí“ je kromě toho v souladu s výkladem pojmu „jednání soudu, ve kterém byla [dotyčná osoba] odsouzena“, který za účelem výkladu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 provedl Soudní dvůr v bodě 37 rozsudku ze dne 24. května 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346).

76 Ačkoliv může pravomocné odsuzující rozhodnutí v některých případech splývat s vykonatelným trestněprávním rozhodnutím, tento aspekt i nadále upravují jednotlivá vnitrostátní procesní pravidla, zejména pokud bylo v rámci po sobě následujících stupňů řízení vydáno několik rozhodnutí.

77 Pokud vydávající členský stát – jako je tomu ve věci v původním řízení – zavedl systém dvoustupňového řízení, takže trestní řízení probíhá v několika stupních a může v něm být vydáno několik po sobě následujících soudních rozhodnutí, je třeba začtvrté určit, který z nich musí být považován za stupeň řízení, v němž došlo k pravomocnému odsouzení ve smyslu bodu 74 tohoto rozsudku.

78 Jak vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, pojem „odsouzení“ ve smyslu EÚLP označuje jednak rozhodnutí o vině navazující na zákonné prokázání trestného činu a jednak uložení trestu odnětí svobody nebo jiného opatření spojeného s odnětím osobní svobody (v tomto smyslu viz ESLP, 21. října 2013, Del Río Prada v. Španělsko, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, bod 123 a citovaná judikatura).

79 Evropský soud pro lidská práva dále opakovaně rozhodl, že počítá-li právní úprava s odvolacím řízením, v tomto řízení musí být respektovány záruky plynoucí z článku 6 EÚLP, zejména dochází-li na základě opravného prostředku, který lze podat proti rozhodnutí vydanému v prvním stupni, k přezkumu v plné jurisdikci, přičemž soud druhého stupně je příslušný k novému zkoumání dané věci, v jehož rámci posuzuje opodstatněnost obvinění ze skutkového i právního hlediska, a k rozhodnutí o vině nebo nevině dotčené osoby v závislosti na předložených důkazech (v tomto smyslu viz rozsudky ESLP, 26. května 1988, Ekbatani v. Švédsko, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, body 24 a 32; 26. října 2000, Kudła v. Polsko, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, bod 122; 18. října 2006 Hermi v. Itálie, CE:ECHR:2006:1018JUD001811402, body 64 a 65; 25. dubna 2013, Zahirović v. Chorvatsko, CE:ECHR:2013:0425JUD005859011, bod 56, jakož i 14. února 2017, Hokkeling v. Nizozemsko, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, body 56 a 58).

80 Z této judikatury Evropského soudu pro lidská práva rovněž vyplývá, že počítá-li právní úprava se dvěma stupni řízení, na základě okolnosti, že dotyčná osoba skutečně mohla využít svého práva na obhajobu v prvním stupni, nelze dovodit, že se jí nutně dostalo záruk uvedených v článku 6 EÚLP, pokud odvolací řízení proběhlo v její nepřítomnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. února 2017, Hokkeling v. Nizozemsko, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, body 57, 58 a 61).

81 Pokud tedy řízení probíhalo v několika stupních, v nichž byla vydána po sobě následující rozhodnutí, z nichž alespoň jedno bylo vydáno v nepřítomnosti dotyčné osoby, za „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 je třeba považovat stupeň řízení, v němž bylo vydáno poslední z těchto rozhodnutí, pokud dotčený soud pravomocně rozhodl o vině dotyčné osoby a odsoudil ji k takovému trestu, jako je opatření spojené s odnětím osobní svobody, poté co ze skutkového i právního hlediska posoudil skutečnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch, což případně zahrnuje i zohlednění osobní situace dotyčné osoby.

82 Tento výklad je zcela v souladu s požadavky dodržení práva na obhajobu, které má zajistit právě článek 4a rámcového rozhodnutí 2002/584, jak vyplývá z bodů 58 a 59 tohoto rozsudku.

83 Rozhodné je totiž pro dotyčnou osobu soudní rozhodnutí, kterým je o věci pravomocně meritorně rozhodnuto v tom smyslu, že jej nelze napadnout žádným řádným opravným prostředkem, jelikož má přímý vliv na její osobní situaci vzhledem k rozhodnutí o vině a případně o trestu odnětí svobody, který má vykonat.

84 Právě v této procesní fázi tak musí mít dotčená osoba možnost plně využít svého práva na obhajobu, aby mohla účinně uplatnit své stanovisko a mít tak vliv na konečné rozhodnutí, které může vést k odnětí její osobní svobody. Výsledek, ke kterému toto řízení vede, je v této souvislosti irelevantní.

85 I za předpokladu, že právo na obhajobu nebylo plně dodrženo v řízení v prvním stupni, tuto vadu lze za těchto podmínek s úspěchem zhojit v řízení ve druhém stupni, jsou-li v něm dodrženy všechny záruky spravedlivého procesu.

86 Jinými slovy, pokud se dotyčná osoba zúčastnila jednání soudu provádějícího nové meritorní zkoumání dané věci, ale nezúčastnila se jednání v řízení v prvním stupni, článek 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 se neuplatní. Pokud byla naopak dotyčná osoba přítomna na jednání v řízení v prvním stupni, ale nikoliv na jednání před soudem, který věc znovu meritorně zkoumal, vykonávající justiční orgán bude muset ověřit skutečnosti uvedené ve zmíněném článku.

87 Výklad pojmu „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, uvedený v bodech 81 až 84 tohoto rozsudku kromě toho nejlépe umožňuje dosáhnout cíle, který sleduje toto rámcové rozhodnutí a který spočívá ve zjednodušení a urychlení justiční spolupráce mezi členskými státy na základě zásad vzájemné důvěry a vzájemného uznávání, jelikož se zaměřuje na procesní fázi, která je v návaznosti na nové meritorní zkoumání věci rozhodující pro odsouzení dotčené osoby.

88 Pokud by naproti tomu mělo být konstatováno, že rozhodnutí, které předchází takovému pravomocnému rozhodnutí, rovněž může vést k uplatnění článku 4a rámcového rozhodnutí 2002/584, takový výklad by mohl nevyhnutelně prodloužit, či dokonce vážně narušit postup předání.

89 Jak kromě toho vyplývá z bodu 57 stanoviska generálního advokáta, výklad písm. d) formuláře jednotného vzoru evropského zatýkacího rozkazu, který se nachází v příloze rámcového rozhodnutí 2002/584, potvrzuje, že informace, které v něm musí vystavující justiční orgán uvést, se týkají pouze poslední procesní fáze, ve které byla daná věc meritorně zkoumána.

90 Co se konkrétně týče takového případu, o jaký se jedná ve věci v původním řízení, kdy řízení probíhalo ve dvou po sobě následujících stupních, tedy v prvním stupni, po němž následovalo odvolací řízení, pro účely čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 je tedy relevantní pouze stupeň řízení, v němž bylo přijato rozhodnutí o odvolání, pokud bylo v tomto stupni řízení vydáno rozhodnutí, které již nelze napadnout řádným opravným prostředkem, a je jím tudíž pravomocně rozhodnuto o věci samé.

91 V takové věci, o jakou se jedná v původním řízení, je to tudíž toto odvolací řízení, v souvislosti s nímž musí vystavující justiční orgán poskytnout informace uvedené v čl. 8 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 a vykonávající justiční orgán je v souladu s čl. 15 odst. 2 tohoto rámcového rozhodnutí oprávněn požadovat poskytnutí doplňujících informací, které považuje za potřebné k tomu, aby mohl rozhodnout o předání dotčené osoby.

92 Pokud jde konkrétně o povinnosti vykonávajícího justičního orgánu, je třeba připomenout, že závazná povaha rámcových rozhodnutí s sebou nese povinnost orgánů členských států, a to zejména vnitrostátních soudů, konformně vykládat vnitrostátní právo (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. června 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, bod 34, a ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 31).

93 Nezúčastnila-li se dotyčná osoba osobně řízení, které vedlo k přijetí rozhodnutí, jímž bylo pravomocně rozhodnuto o věci samé, tedy o jejím odsouzení, vykonávající justiční orgán musí při uplatňování čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 ověřit, zda situace, která mu byla předložena, odpovídá některému z případů popsaných v písm. a) až d) tohoto ustanovení.

94 Takové ověření bude provedeno na základě informací vyplývajících jak z evropského zatýkacího rozkazu, tak z případných doplňujících nebo dodatečných informací vyžádaných na základě čl. 15 odst. 2 a 3 rámcového rozhodnutí 2002/584.

95 Pokud by se ukázalo, že situace, která mu byla předložena, některému z případu popsaných v čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutí 2002/584 odpovídá, vykonávající justiční orgán by byl povinen evropský zatýkací rozkaz vykonat a předání vyžádané osoby povolit, jak vyplývá z bodů 50 a 55 tohoto rozsudku.

96 Vzhledem k tomu, že článek 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 stanoví důvod, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, a případy uvedené v odstavci 1 písm. a) až d) zmíněného článku jsou koncipovány jako výjimky z tohoto důvodu, pro který je možné odmítnout uznání, Soudní dvůr již nadto rozhodl, že vykonávající justiční orgán může – a to i poté, co shledá, že situace osoby, na kterou byl vydán evropský zatýkací rozkaz, pod tyto případy nespadá – zohlednit i jiné okolnosti, na jejichž základě bude moci prověřit, že při předání dotyčné osoby nedojde k porušení jejího práva na obhajobu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. května 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, body 50 a 51).

97 Rámcové rozhodnutí 2002/584 v této souvislosti vykonávajícímu justičnímu orgánu nebrání, aby prověřil, zda bylo dodrženo právo dotčené osoby na obhajobu, a při tom řádně zohlednil všechny okolnosti věci, která je mu předložena, a to včetně informací, které může mít sám k dispozici, není-li tím dotčeno dodržení lhůt stanovených v článku 17 tohoto rámcového rozhodnutí.

98 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že pokud vydávající členský stát upravil trestní řízení takovým způsobem, že zahrnuje několik stupňů, a může tak v něm být přijato několik po sobě následujících soudních rozhodnutí, z nichž alespoň jedno bylo vydáno v nepřítomnosti dotyčné osoby, pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že odkazuje pouze na stupeň řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí, kterým bylo pravomocně rozhodnuto o vině dotyčné osoby a kterým jí byl uložen takový trest, jako je opatření spojené s odnětím osobní svobody, na základě nového meritorního zkoumání věci ze skutkového i právního hlediska.

99 Takové odvolací řízení, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, do rozsahu působnosti tohoto pojmu v zásadě spadá. Je však na předkládajícím soudu, aby zjistil, zda vykazuje výše uvedené znaky.

K nákladům řízení

100 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Pokud vydávající členský stát upravil trestní řízení takovým způsobem, že zahrnuje několik stupňů, a může tak v něm být přijato několik po sobě následujících soudních rozhodnutí, z nichž alespoň jedno bylo vydáno v nepřítomnosti dotyčné osoby, pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, musí být vykládán v tom smyslu, že odkazuje pouze na stupeň řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí, kterým bylo pravomocně rozhodnuto o vině dotyčné osoby a kterým jí byl uložen takový trest, jako je opatření spojené s odnětím osobní svobody, na základě nového meritorního zkoumání věci ze skutkového i právního hlediska.

Takové odvolací řízení, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, do rozsahu působnosti tohoto pojmu v zásadě spadá. Je však na předkládajícím soudu, aby zjistil, zda vykazuje výše uvedené znaky.

Podpisy.